

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.006.01.2019

Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
ul. Okopowa 21/27
80-810 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/045 Realizacja Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mieczysław Struk, Marszałek Województwa Pomorskiego ² (akta kontroli str. 3)
Zakres przedmiotowy kontroli	– wdrażanie działań Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020; – monitorowanie realizacji Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2015 r. do 30 czerwca 2019 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie, mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 w związku z art. 5 ust.2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	Andrzej Os, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/60/2019 z 24 kwietnia 2019 r. (akta kontroli str. 1, 2)

---

¹ Dalej: „UM”.

² Dalej: „MW”.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 (dalej: „ustawa o NIK”).

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Samorząd województwa pomorskiego⁵ w latach 2016-2019 wdrażał działania⁶ i monitorował realizację Priorytetu 4 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020⁷.

Obowiązki dot. PO RYBY 2014-2020 zostały przypisane pracownikom UM, zaś zadania komórek organizacyjnych UM uregulowano w uchwałach Zarządu Województwa⁸ i zarządzeniach Marszałka Województwa Pomorskiego⁹. Niezwłocznie po otrzymaniu od Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej¹⁰ procedur i przeszkolono pracowników UM zaangażowanych w realizację PO RYBY 2014-2020.

SW zawarł z rybackimi lokalnymi grupami działania¹¹ umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność¹². W UM podejmowano działania informacyjno-promocyjne dot. PO RYBY 2014-2020 i prawidłowo wykorzystano środki dotacji celowej stanowiącej wyprzedzające finansowanie pomocy technicznej na realizację programu.

Ustalono jednak, że nie wszystkie wnioski o dofinansowanie¹³ oraz wnioski o płatność¹⁴ były rozpatrywane zgodnie z obowiązującymi przepisami. W przypadku wszystkich 17 WoD objętych badaniem (w ramach działania 4.2.) i pięciu na 14 WoP objętych badaniem NIK stwierdzono, że SW nie zawiadamiał wnioskodawców o nowym terminie ich rozpatrzenia, pomimo niedochowania terminów wynikających z przepisów. Ponadto z przekroczeniem maksymalnych terminów określonych w przepisach rozpatrywano 14 WoD (na 20 objętych badaniem NIK) i dwa WoP (na 14 objętych badaniem NIK), co wynikało z niewystarczających środków pomocy technicznej na wynagrodzenia pracowników.

Prowadzony przez SW monitoring strategii rozwoju lokalnego¹⁵ obejmował m. in. wykorzystanie budżetu na podstawie złożonych WoD, podpisanych umów o dofinansowanie, złożonych WoP i zrealizowanych płatności, analizę rocznych sprawozdań lokalnych grup rybackich z realizacji LSR oraz weryfikację osiągnięcia wskaźników poszczególnych LSR, w tym kamienia milowego na dzień 31.12.2018 r. Pracownicy UM rzetelnie sporządzali i terminowo przekazywali do IZ i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹⁶ informacje dotyczące efektów realizacji

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: „SW”.

⁶ Działania: realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność (dalej: „działanie 4.2.”), działania prowadzone w ramach współpracy (dalej: „działanie 4.3.”) i koszty bieżące i aktywizacja (dalej: „działanie 4.4.”) wskazane w art. 62 ust. 1 lit b), c) i d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz. Urz. UE L 149 z 20.05.2014, str.1, ze zm.) – dalej: „rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014”.

⁷ Dalej: „PO RYBY 2014-2020”.

⁸ Dalej: „ZW”.

⁹ Dalej: „MW”.

¹⁰ Dalej: „IZ”.

¹¹ Dalej: „LGR”.

¹² Dalej: „umowa ramowa”.

¹³ Dalej: „WoD”.

¹⁴ Dalej: „WoP”.

¹⁵ Dalej: „LSR”.

¹⁶ Dalej: „ARiMR”.

działań Priorytetu 4 PO RYBY 2014-2020, w tym wykorzystania środków finansowych w ramach działań programu i zrealizowanych kontroli. Wszystkie konkursy w ramach działania 4.2. odbyły się w terminach określonych w umowach ramowych. Dla działań 4.3. i 4.4. nabór WoD były przeprowadzany w trybie pozakonkursowym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wdrażanie działań PO RYBY 2014-2020

1.1. Wykorzystanie zasobów ludzkich UM

Opis stanu faktycznego

1.1.1. W UM zadania IP w ramach PO RYBY 2014-2020 oraz czynności związane z przygotowaniem, realizacją i rozliczeniem projektów w ramach pomocy technicznej realizował Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich¹⁸. Podział zadań pomiędzy referaty DPROW określały zarządzenia MW.

(akta kontroli str. 12-13, 83-114, 578, 579)

1.1.2. Badanie, przeprowadzone na podstawie próby zakresów obowiązków wybranych losowo 10% pracowników DPROW, wykazało, że każdemu pracownikowi przypisano obowiązki dotyczące realizacji PO RYBY 2014-2020.

(akta kontroli str. 14, 207-212)

1.1.3. Wdrażaniem działań i monitorowaniem realizacji PO RYBY 2014-2020 zajmowało się w latach 2016-2019 odpowiednio 28, 26, 42 i 38 pracowników zatrudnionych razem na 24 etatach w 2016 r. i 15 w latach 2017-2019 (do 30.04).

Wynagrodzenie pracowników wykonujących zadania dot. PO RYBY 2014-2020 były finansowane z pomocy technicznej, której wysokość szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia.

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że wszyscy pracownicy zajmujący się zadaniami dot. PO RYBY 2014-2020 mieli doświadczenie we wdrażaniu PO RYBY 2007-2013 lub uczestniczyli w analogicznych czynnościach w związku z realizacją Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i 2014-2020.

(akta kontroli str. 13, 14, 15)

1.1.4. Zadania związane z realizacją Programu nie zostały wykonane w ramach szczególnej organizacji pracy, tj. w godzinach nadliczbowych, na zmiany lub w dni wolne.

(akta kontroli str. 14)

1.1.5. W UM nie przeprowadzano naborów na stanowiska pracy do obsługi programu.

(akta kontroli str. 14)

¹⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁸ Dalej: „DPROW”.

1.2. Przygotowanie samorządu województwa do uruchomienia działań PO RYBY 2014-2020

Opis stanu faktycznego

1.2.1. UM otrzymał procedurę dotyczącą obsługi WoD w ramach działania 4.2. po terminie składania WoD, co opóźniło rozpoczęcie rozpatrywania wniosków: pierwsze WoD wpłynęły do UM 05.06.2017 r., zaś książkę KP-611-475-ARiMR/1/z¹⁹ – Obsługa WoD w zakresie działania „Realizacja LSR kierowanych przez społeczność” w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, objętego Programem Operacyjnym „Rybacko i Morze” z wyłączeniem projektów grantowych UM otrzymał 19.06.2017 r.

W przypadku działania 4.4. książkę KP-611-442-ARiMR/1/z²⁰ – Obsługa WoD w ramach Priorytetu 4 "Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej" zawartego w Programie Operacyjnym Rybacko i Morze na lata 2014-2020 w zakresie działań "Koszty bieżące i aktywizacja" oraz "Wsparcie przygotowawcze" UM otrzymał 2.11.2016 r. Wszystkie trzy WoD dot. tego działania objęte kontrolą NIK wpłynęły po otrzymaniu książki przez UM.

W przypadku działania 4.3. UM otrzymał 08.08.2017 r. książkę KP-611-472-ARiMR/1/z²¹ – Obsługa WoD w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020 w zakresie działania "Działania prowadzone w ramach współpracy", zaś pierwszy WoD dot. tego działania do UM wpłynął 04.07.2018 r.

(akta kontroli str. 17-19, 164, 313-327)

UM otrzymał ponadto m. in. następujące książki:

- 22.03.2017 r. – Obsługa WoP w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, zawartego w Programie Operacyjnym Rybacko i Morze na lata 2014-2020 w zakresie działań „Wsparcie przygotowawcze” oraz "Koszty bieżące i aktywizacja"(KP-611-443-ARiMR/1/z)²²;
- 27.07.2017 r. – Obsługa WoP w zakresie działania „Realizacja LSR kierowanych przez społeczność” w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, objętego Programem Operacyjnym objętego Programem Operacyjnym "Rybacko i morze" z wyłączeniem projektów grantowych (KP-611-477-ARiMR/1/z)²³;
- 03.10.2017 r. – Przeprowadzanie czynności kontrolnych w ramach Priorytetu 4 "Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej" zawartego w Programie Operacyjnym "Rybacko i Morze" (KP-611-465-ARiMR/1/z)²⁴;
- 03.10.2017 r. – Wybór beneficjentów do kontroli na miejscu oraz kontroli ex post w ramach PO "Rybacko i Morze" na lata 2014-2020 dla Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” realizowanego przez SW (KP-611-496-ARiMR/1/z).

(akta kontroli str. 17-19)

¹⁹ KP-611-475-ARiMR/2/z – 27.07.2017 r., KP-611-475-ARiMR/3/z – 27.10.2017 r., KP-611-475-ARiMR/4/z – 15.05.2018 r. i KP-611-475-ARiMR/5/z – 29.03.2019 r.

²⁰ KP-611-442-ARiMR/2/z – 10.01.2018 r., KP-611-442-ARiMR/3/z – 15.05.2018 r. i KP-611-442-ARiMR/4/z – 15.10.2018 r.

²¹ KP-611-472-ARiMR/2/z – 15.05.2018 r.

²² KP-611-443-ARiMR/2/z – 25.01.2018 r., KP-611-443-ARiMR/3/z – 15.05.2018 r. i KP-611-443-ARiMR/4/z – 15.10.2018 r.

²³ KP-611-477-ARiMR/2/z – 15.05.2018 r.

²⁴ KP-611-465-ARiMR/2/z – 20.07.2018 r. i KP-611-465-ARiMR/3/z. – 16.05.2019 r.

1.2.2. Niezwłocznie po otrzymaniu procedur w UM przeprowadzono szkolenia dotyczące stosowania procedur wdrażania PO RYBY 2014-2020.

(akta kontroli str. 19-30, 165, 166)

1.2.3. W UM przeszkolono wszystkich pracowników zajmujących się obsługą PO RYBY 2014-2020. Przeprowadzono 136 szkoleń wewnętrznych. Pracownicy UM uczestniczyli również w siedmiu szkoleniach zewnętrznych zorganizowanych przez IZ oraz ARiMR.

(akta kontroli str. 19-30, 50)

1.2.4. Obsługa PO RYBY 2014-2020 była prowadzona przy pomocy aplikacji LIDER²⁵. Przeprowadzone oględziny (25.06.2019 r.) potwierdziły, że aplikacja LIDER umożliwiała:

- rejestrację WoD;
- wprowadzanie i edycję danych zawartych we WoD i związanych ze zdarzeniami zaistniałymi w trakcie rozpatrywania WoD, WoP, w umowach o dofinansowanie i w aneksach do umów o dofinansowanie;
- generowanie zleceń płatności i zleceń korygujących do zleceń płatności;
- wyszukiwanie WoD według znaku sprawy, nazwy lub imienia i nazwiska beneficjenta, numeru identyfikacyjnego beneficjenta nadanego przez ARiMR w ewidencji producentów, NIP-u, regonu, daty przyjęcia WoD w LGR²⁶;
- wyświetlanie list WoD.

(akta kontroli str. 254-257)

Dyrektor DPROW odnośnie funkcjonowania aplikacji LIDER wyjaśniła, że:

- funkcjonalności aplikacji nie umożliwiała:
  - określenia daty złożenia WoD do UM; uzyskania statusu dostępności środków dla WoD z tzw. „listy rezerwowej” w przypadku zwolnienia środków finansowych i weryfikacji WoD z tzw. „listy rezerwowej”, generowania z systemu umów o dofinansowanie oraz aneksów do umów, wprowadzania danych ze sprawozdań beneficjentów z realizacji operacji, w tym dotyczących realizacji wskaźników (w systemie figuruje zakładka dot. wskaźników, tym niemniej wprowadzanie danych nie jest możliwe; ponadto zakładka obejmuje wyłącznie predefiniowane wskaźniki),
  - bezpośredniego dostępu do danych niezbędnych do sporządzenia sprawozdania rocznego UM do IZ, m.in.: w zakresie ogłoszonych przez LGR konkursów z uwzględnieniem okresu trwania naboru, limitu środków dostępnych w konkursie, celu działania i typu operacji którego dotyczy konkurs,
  - monitorowania (ani finansowego ani jakościowego – pod kątem wskaźników) postępu realizacji poszczególnych LSR jak i Priorytetu jako całości w województwie. Do systemu nie były wprowadzane dane finansowe oraz wskaźnikowe dot. poszczególnych LSR. Dane w tym zakresie gromadzone były w roboczych rejestrach;
- w aplikacji nie było bezpośredniej funkcji dotyczącej wygenerowania raportu pogłębionego o beneficjencie. W aplikacji dostępne były (w zakresie w którym kontrola krzyżowa przeprowadzana jest o to narzędzie) „rozszerzone” dane (poza podstawowymi danymi takimi jak: ID producenta, PESEL, NIP, REGON, nazwisko/nazwa beneficjenta) dot. m.in. tytułu operacji, miejsca realizacji

²⁵ Aplikacja zbudowana przez ARiMR. Dostęp do aplikacji udzielany przez IZ.

²⁶ Brak możliwości złożenia WoD w SW.

operacji, zakresu operacji, finansów, zestawienia faktur, terminu realizacji operacji;

- raport pogłębiony był dostępny w ramach PO RYBY 2007-2013 oraz w systemie Centrum Kontroli Krzyżowych²⁷.

(akta kontroli str. 33, 370-372)

1.2.5. Termin uruchomienia aplikacji LIDER nie miał bezpośredniego wpływu na terminowość rozpatrywania WoD.

Odnosnie terminu uruchomienia aplikacji LIDER Dyrektor DPROW wyjaśniła, że:

- aplikacja została udostępniona UM po rozpoczęciu wdrażania działań;
- UM mógł wystąpić o dostęp do aplikacji dla pracowników w czerwcu 2017 r.;
- w grudniu 2017 r. uruchomiono na poziomie SW rejestrację naborów prowadzonych przez LGR w ramach realizacji LSR²⁸, w styczniu 2018 r. – rejestrację danych z aneksów do umów, w kwietniu 2018 r. – wystawianie i wpisywanie zgłoszeń należności i w maju 2018 r. – generowanie raportów za pomocą narzędzia Elastic Search Kibana, które pozwalało pozyskać dane niezbędne do przygotowania sprawozdań, przy czym dostępne raporty zawierały jedynie podstawowe, zagregowane informacje – pozyskanie danych dotyczących np. wartości umów czynnych, poświadczonych kwot środków odzyskanych i do odzyskania nie było możliwe bez dodatkowych czynności i kompilacji danych;
- do uruchomienia aplikacji wszystkie informacje niezbędne w sprawozdawczości i monitorowaniu operacji pochodziły z roboczych rejestrów (w formacie Excel) prowadzonych przez pracowników UM, zaś uruchomienie aplikacji bez możliwości generowania na poziomie SW raportów oznaczało konieczność dalszego wykorzystywania roboczych rejestrów;
- po udostępnieniu aplikacji wszystkie złożone WoD, umowy, WoP oraz zlecenia płatności zostały wprowadzone do systemu, zgodnie z zaleceniami IZ z września 2017 r.

(akta kontroli str. 33)

1.2.6. W okresie objętym kontrolą działania informacyjno-promocyjne obejmowały m. in.:

- prowadzenie strony internetowej, na której publikowano m.in. wzory WoP i WoD, akty prawne określające warunki uzyskania wsparcia oraz realizacji projektów i interpretacje IZ (ponad 23 tys. odsłon w 2018 r.);
- udzielanie informacji na pytania beneficjentów i pracowników LGR;
- organizowanie Dni Otwartych Funduszy Europejskich (2016 r., 2017 r., 2018 r. i 2019 r.); w tym. m. in. wyprodukowanie i wyemitowanie spotu reklamowo – informacyjnego i przeprowadzenie kampanii informacyjnej na Facebooku;
- uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez inne podmioty, m. in.:
  - debacie „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność jako narzędzie rozwoju subregionu południowego” organizowanej przez Stowarzyszenie Wdzydzko – Charzykowska LGR „Mòrénka” (październik 2016 r.),
  - spotkaniu dot. LSR Północno kaszubskiej LGR (październik 2016 r.),
  - spotkaniach LGR (grudzień 2016 r., kwiecień 2017 r.),
  - współorganizacji wydarzenia kulturalnego „Fischmarkt” (2017 r. i 2018 r.)²⁹,

²⁷ Dalej: „CKK”.

²⁸ Dopiero wprowadzenie danych dot. naboru umożliwiło ewidencjonowanie WoD.

²⁹ <http://www.kaszubi.pl/aktualnosci/aktualnosc/id/1621>

- prezentacji dotyczącej realizacji PO RYBY 2014-2020 min. na forum Związku Gmin Pomorskich (wrzesień 2017 r., czerwiec 2018 r. i kwiecień 2019 r.),
- dwóch konferencjach i dwóch szkoleniach organizowanych przez IZ.
(akta kontroli str. 33-35)

W latach 2018-2019 r. działania informacyjno-promocyjne prowadzone były zgodnie z Rocznymi Planami Działań Informacyjno-Promocyjnych przekazywanymi do IZ.
(akta kontroli str. 213-253)

UM zorganizował dziewięć spotkań i szkoleń, w których uczestniczyli przedstawiciele LGR i trzy szkolenia dla beneficjentów programu:

- 15.06.2018 r. – Realizacja i prawidłowe rozliczanie operacji dofinansowanych w ramach PO RYBY 2014-2020 (21 uczestników);
- 26.07.2018 r. – Zasady konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców, omówienie załączników do WoP oraz sprawozdawczość (10 uczestników);
- 10.10.2018 r. – Procedury weryfikacji WoP przez SW, zasady realizacji operacji w ramach PO RYBY 2014-2020, zasady związane z rozliczaniem i sprawozdawczością w ramach operacji oraz zasady związane z promocją w ramach realizacji operacji (38 uczestników).

(akta kontroli str. 35, 36)

1.3. Stan wdrażania działań PO RYBY przez samorząd województwa

Opis stanu faktycznego

1.3.1. IZ przekazała pismem z 22.09.2015 r. UM regulamin konkursu na wybór LGR oraz formularz umowy ramowej.

Termin składania wniosków o wybór LGR do realizacji LSR ogłoszony został uchwałą ZW z 6.10.2015 r. i obejmował okres od 12 listopada do 30 grudnia 2015 r. W wymaganym terminie wnioski złożyło siedem LGR.

Lista LSR została przyjęta uchwałą z 27.04.2016 r. komisji ds. wyboru LSR i opublikowana na stronie internetowej DPROW.

ZW zatwierdził 28.04.2016 r., zgodnie z art. 14 ust. 1 z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności³⁰, listę LSR, które były realizowane przez LGR.

(akta kontroli str. 36-37)

1.3.2. ZW zawarł 23.05.2016 r. umowy ramowe na kwotę 20.900,5 tys. euro ze wszystkimi LGR, które złożyły wnioski:

- Słowińską Grupą Rybacką (na kwotę 3.916,5 tys. euro³¹);
- Stowarzyszeniem Północnokaszubka LGR (na kwotę 4.104,0 tys. euro³²);
- LGR Kaszuby (na kwotę 2.271,0 tys. euro³³);
- Stowarzyszeniem LGR – Rybacka Brać Mierzei (na kwotę 2.271,0 tys. euro³⁴);
- Stowarzyszeniem Wdzydzko-Charzykowska LGR "Mórenka" (na kwotę 3.271,0 tys. euro³⁵);

³⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 140, ze zm. (dalej: „ustawa o RLKS”).

³¹ 4.2. – 3.132,8 tys. euro, 4.3. – 71,2 tys. euro i 4.4. – 712,5 tys. euro.

³² 4.2. – 3.898,8 tys. euro i 4.3. – 205,2 tys. euro (koszty bieżące finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich).

³³ 4.2. – 1.953,1 tys. euro, 4.3. – 90,8 tys. euro i 4.4. – 227,1 tys. euro.

³⁴ 4.2. – 2.025,0 tys. euro, 4.3. – 18,9 tys. euro i 4.4. – 227,1 tys. euro.

³⁵ 4.2. – 2.923,5 tys. euro, 4.3. – 20,4 tys. euro i 4.4. – 327,1 tys. euro.

- Rybacką Lokalną Grupą Działania "Pojezierze Bytowskie" (na kwotę 2.932,0 tys. euro³⁶);
- Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Dorzecze Łeby (na kwotę 2.135,0 tys. euro³⁷).

(akta kontroli str. 37)

1.3.3. Na koniec maja 2019 r.:

- do UM wpłynęły 454 WoD na kwotę 71.766,5 tys. zł (19,1% środków na Priorytet 4 w kraju);
- odrzucono lub wycofano 156 WoD na kwotę 24.161,8 tys. zł;
- obowiązujące umowy o dofinansowanie (264) opiewały na 43.097,2 tys. zł (12,2% środków na Priorytet 4);
- WoP dotyczyły 20.802,1 tys. zł (5,7% środków na Priorytet 4);
- zrealizowane płatności opiewały na 20.683,7 tys. zł (6,0% środków na Priorytet 4);
- poświadczony wydatki wyniosły 10.541,7 tys. zł (2,9% środków na Priorytet 4).

(akta kontroli str. 127-133)

1.3.4. LGR przeprowadziły wszystkie planowane do końca czerwca 2019 r. konkursy, przewidziane w umowach ramowych na operacje w ramach działania 4.2.:

- wartość wsparcia zaplanowanego do udzielenia w wyniku tych konkursów wynosiła 58.746,9 tys. zł;
- obowiązujące umowy na dofinansowanie operacji opiewały na 37.161,0 tys. zł (63,3% środków zaplanowanych do wydatkowania);
- WoD, którym odmówiono dofinansowania, wycofano lub pozostawiono bez rozpatrzenia opiewały na 7.009,4 tys. zł (11,9% środków zaplanowanych do wydatkowania);
- rozwiązane umowy na dofinansowanie opiewały na 8.804,2 tys. zł (1,5% środków zaplanowanych do wydatkowania);
- w trakcie rozpatrywania było 25 WoD.

(akta kontroli str. 59, 61-63, 403)

1.3.5. W 2016 r. UM nie zlecał płatności. Na koniec czerwca 2019 r. zlecono płatności na 11.770,8 tys. zł (14,2% środków przyznanych województwu pomorskiemu), na koniec 2018 r. – 8.383,9 tys. zł (10,12%) i na koniec 2017 r. – 1.180,0 tys. zł (1,4%).

(akta kontroli str. 54)

1.3.6. UM przeprowadził okresową (na koniec 2018 r.) weryfikację osiągnięcia przez LGR założonych wskaźników realizacji LSR.

(akta kontroli str. 38, 143-154, 372, 373)

1.3.7. Na koniec 2018 r. jedna LGR³⁸ nie osiągnęła wskaźnika określonego w umowie ramowej³⁹, w wyniku czego budżet na realizację LSR ograniczono do 1.729,4 tys. euro.

(akta kontroli str. 38, 572, 573)

³⁶ 4.2. – 2.586,0 tys. euro, 4.3. – 52,8 tys. euro i 4.4. – 293,2 tys. euro.

³⁷ 4.2. – 1.921,5 tys. euro i 4.4. – 213,5 tys. euro.

³⁸ Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Dorzecze Łeby.

³⁹ Zgodnie z § 8 ust.1.

1.3.8. W zakresie działania 4.2. wszyscy beneficjenci osiągnęli wskaźniki na poziomie określonym w umowie o dofinansowanie, zaś w ramach działania 4.3. – nie został zrealizowany żaden projekt.

W działaniu 4.4. umowy o dofinansowanie nie zawierały mierzalnych wskaźników realizacji operacji.

(akta kontroli str. 38)

1.4. Rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność

Opis stanu faktycznego

1.4.1. W latach 2015-2019 (do 30.06) wpłynęło 465 WoD, z czego:

- rozpatrzono 325 (299 w ramach działania 4.2., dwa – 4.3. i 24 – 4.4.) WoD (69,9%);
- pozostawiono bez rozpatrzenia z powodu braku środków – 93 (wszystkie w ramach działania 4.2.) WoD (20,0%);
- wycofano przed rozpoczęciem weryfikacji – 14 (wszystkie w ramach działania 4.2.) WoD (3,0%);
- nie zmieściło się w limicie środków – siedem (wszystkie w ramach działania 4.2.) WoD (1,5%);
- nie ukończono weryfikacji – 26 (25 w ramach działania 4.2. i jeden – 4.3.) WoD (5,6%).

(akta kontroli str. 58, 59)

W terminie sześciu⁴⁰ miesięcy rozpatrzono dwa WoD w ramach działania 4.3. i 156 WoD w ramach działania 4.2. Po upływie tego terminu rozpatrzono 143 WoD w ramach działania 4.2. (134 w okresie 6-9 miesięcy, osiem – 9-12 miesięcy i jeden – 12-18 miesięcy).

Spośród 24 WoD w ramach działania 4.4. w terminie czterech⁴¹ miesięcy rozpatrzono⁴² 21 WoD, a po upływie tego terminu trzy (jeden w terminie do sześciu miesięcy i dwa w okresie 6-9 miesięcy).

(akta kontroli str. 59, 357)

Szczegółowym badaniem NIK objęto 20 WoD (17 w ramach działania 4.2. i trzy – 4.4.) oraz 14 WoP (osiem w ramach działania 4.2. i sześć – 4.4.). Z przekroczeniem terminów określonych w przepisach rozpatrywano 14 WoD i dwa WoP. Nieprawidłowości te zostały opisane na stronach 17-19 wystąpienia.

(akta kontroli str. 258-327)

1.4.2. Odmowy przyznania pomocy lub pozostawienia WoD bez rozpatrzenia nie były przedmiotem odwołań.

(akta kontroli str. 39)

1.5. Kontrole wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność

Opis stanu faktycznego

1.5.1. Zasady i tryb wykonywania czynności kancelaryjnych, w tym rejestracji WoD, w UM regulowały zarządzenia MW:

- nr 110/08 z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie „Instrukcji postępowania z dokumentami w systemie elektronicznego obiegu dokumentów” w UM;

⁴⁰ Art. 13 ust. 5 ustawy o EFMiR.

⁴¹ § 57 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie realizacji LSR.

⁴² Z wyłączeniem okresów, o których mowa w § 57 ust. 4 rozporządzenia w sprawie realizacji LSR.

- nr 21/17 z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie zasad i trybu wykonywania czynności kancelaryjnych w UM.

Tryb rejestracji WoD regulowały również książki procedur dotyczące obsługi WoD, a znak sprawy nadawany był zgodnie z instrukcją przekazaną przez ARiMR. WoD rejestrowany był w wersji papierowej oraz w aplikacji LIDER.

(akta kontroli str. 15-17, 64-82)

1.5.2. Weryfikacja formalna i merytoryczna WoD była prowadzona zgodnie z procedurami, w tym z wykorzystaniem kart sprawdzających.

(akta kontroli str. 41, 278-327)

1.5.3. Wybór i zatwierdzanie operacji do realizacji przeprowadzono zgodnie z zasadami określonymi w procedurach, w tym zgodnie z kryteriami wyboru operacji.

(akta kontroli str. 278-327)

1.5.4. Tryb zawierania umów o dofinansowanie operacji (po pozytywnej ocenie WoD) był zgodny z procedurami.

(akta kontroli str. 278-327)

1.5.5. Zakres weryfikacji WoP obejmował m.in. sprawdzenie czy WoP został prawidłowo sporządzony; zadeklarowane przez beneficjentów wydatki zostały poniesione w okresie kwalifikowalności; wydatki ujęte we WoP do rozliczenia, były wydatkami kwalifikowalnymi, zadeklarowane przez beneficjentów wydatki zostały rzeczywiście poniesione i zapłacone; prowadzony był przez beneficjenta oddzielny system księgowy lub istniał oddzielny kod księgowy dla wszystkich transakcji związanych z operacją; poniesione wydatki były zgodne z zasadami unijnymi i krajowymi, w tym dotyczącymi w szczególności: konkurencji, ochrony środowiska, równości szans i niedyskryminacji, pomocy publicznej i zamówień publicznych; poniesione wydatki były zgodne z zatwierdzonym poziomem dofinansowania; operacja została realizowana zgodnie z zakresem merytorycznym wskazanym we WoD, umowie o dofinansowanie oraz w zestawieniu rzeczowo-finansowym.

(akta kontroli str. 278-327)

1.5.6. Zasady typowania operacji do kontroli w ramach PO RYBY 2014-2020 były uregulowane w:

- opisie funkcji i procedur⁴³ PO RYBY 2014-2020 z 02.06.2017 r. zawierającym m.in. minimalne wielkości próby poszczególnych rodzajów kontroli oraz ogólne zasady dotyczące typowania operacji do kontroli. OFiP określa również metody typowania projektów do kontroli:
  - metoda losowa (dobór przypadkowych beneficjentów) - wytypowanych zostaje 22,5% (dopuszczalny przedział 20-25%) WoP z liczby określonej dla poszczególnych rodzajów kontroli,
  - analiza ryzyka (dobór wniosków najbardziej obciążonych ryzykiem) – wytypowanych zostaje 77,5% WoP z liczby określonej dla poszczególnych rodzajów kontroli;
- książce KP-611-496-ARiMR/1/z, która zawierała m.in. reguły i zasady typowania do kontroli, wagi ryzyka, schemat procesu oraz wzory dokumentów.

(akta kontroli str. 39, 40, 373, 374)

---

⁴³ Dalej: „OFiP”.

UM wykonał poziom kontroli określony OFiP:

- w okresie lipiec 2017-czerwiec 2018⁴⁴:
  - działanie 4.2 – 20% liczby rozliczonych WoP, 31% rozliczonych/wypłaconych kosztów kwalifikowalnych,
  - działanie 4.4 – 27% liczby rozliczonych WoP, 30% rozliczonych/wypłaconych kosztów kwalifikowalnych;
- w okresie lipiec 2018-czerwiec 2019:
  - działanie 4.2 – 28% liczby rozliczonych wniosków o płatność, 38% rozliczonych/wypłaconych kosztów kwalifikowalnych,
  - działanie 4.4 – 33% liczby rozliczonych wniosków o płatność, 59% rozliczonych/wypłaconych kosztów kwalifikowalnych,
  - działanie 4.2 – kontrole ex post (7% populacji operacji w roku, objętych obowiązkiem zachowania trwałości rezultatów po zakończeniu okresu ich realizacji).

(akta kontroli str. 39, 40, 373, 374, 564, 565)

1.5.7. Kontrole na miejscu (poza dwiema⁴⁵) były przeprowadzane w terminie 14 dni roboczych od zlecenia kontroli (zgodnie z książką KP-611-465-ARiMR).

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że pomimo, że czynności kontrolne nie wstrzymywały terminu rozpatrywania WoP to wydłużały czas weryfikacji WoP. Na czas kontroli (od dnia wystawienia zlecenia kontroli do czasu przekazania raportu do komórki rozpatrującej WoP) wpływały m.in.: brak możliwości sporządzenia i podpisania raportu na miejscu i zastrzeżenia beneficjenta do ustaleń kontroli.

(akta kontroli str. 41)

1.5.8. W DPROW nie stwierdzono konfliktu krzyżowego z innymi programami unijnymi. Kontrole krzyżowe przeprowadzane były na etapie weryfikacji WoD oraz WoP, na podstawie kart weryfikacji będących załącznikiem do procedur⁴⁶.

(akta kontroli str. 278-327, 371, 372)

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że:

- w odniesieniu do działania 4.4., obowiązek przeprowadzenia kontroli krzyżowych (zarówno na etapie WoD jak i WoP) został wprowadzony 10.01.2018 r.⁴⁷;
- system weryfikacji WoD i WoP skutecznie zapobiegał podwójnemu finansowaniu operacji. Weryfikacja możliwości wystąpienia podwójnego finansowania operacji przeprowadzana była w oparciu o:
  - aplikację LIDER - w zakresie Priorytetu 4 objętego PO RYBY 2014-2020 (beneficjenci z województwa pomorskiego);
  - aplikację LIDER 2007-2013 - w zakresie Osi priorytetowej 4 Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa zwartej w PO RYBY 2007-2013;
  - danych z aplikacji OFSA⁴⁸ - w zakresie działania Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy Leader dla poddziałań: 19.2. Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach LSR, 19.3. Przygotowanie i realizacja

⁴⁴ Roczny plan kontroli (dalej: „RPK”) na okres lipiec 2017-czerwiec 2018 obejmował również WoP w zakresie działania 4.4. złożone i rozliczone przed lipcem 2017 r.

⁴⁵ Na prośbę beneficjentów wyznaczony przez UM termin został przełożony na późniejszy.

⁴⁶ KP-611-475-ARiMR, KP-611-442-ARiMR (od wersji 2z), KP-611-472-ARiMR (dot. wdrożenia) oraz KP-611-477-ARiMR, KP-611-443-ARiMR (od wersji 2z), KP-611-473-ARiMR (dot. płatności).

⁴⁷ Wersja 2z książki KP-611-442-ARiMR.

⁴⁸ Aplikacja dot. PROW 207-2013 i 2014-2020.

- działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania w ramach PROW 2014-2020 oraz 19.4. Koszty bieżące i aktywizacja;
- bazę danych CKK – m.in. w ramach PROW 2014-2020 w zakresie działań: 4.2 Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój, 5.1 Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof (Inwestycje zapobiegawcze), 5.2 Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof (Inwestycje odtworzeniowe), 6.2 Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich oraz 6.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej; w przypadku działania 4.2 - dodatkowo na podstawie danych z OFSA;
  - raporty Centralnego Systemu Teleinformatycznego⁴⁹ – w zakresie programów operacyjnych realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020;
- pracownicy DPROW uzyskali dostęp do baz danych CKK i CST w październiku/listopadzie 2017 r. Do tego czasu kontrola krzyżowa przeprowadzona była w oparciu o korespondencję z ARiMR oraz właściwymi komórkami organizacyjnymi UM.

(akta kontroli str. 371, 372)

1.5.9. Kontrole WoP były realizowane z zachowaniem zasad określonych w OFiP: rozdzielności funkcji pomiędzy podmiotami i w obrębie UM, braku konfliktu interesów, dwóch par oczu oraz weryfikacji i zatwierdzania przez nadzorującego czynności przeprowadzonych przez osoby biorące udział w rozpatrywaniu wniosku.

(akta kontroli str. 278-327)

1.5.10. W UM nie wystąpiły przypadki konfliktu interesów i wyłączenia pracowników z wykonywania zadań ze względu na konflikt interesów.

Pracownicy DPROW składali:

- oświadczenie o niewykonywaniu zajęć pozostających w sprzeczności lub związanych z zajęciami, które wykonywali w ramach obowiązków służbowych;
- oświadczenia o braku konfliktu interesów;
- deklarację bezstronności, której formularz stanowi załącznik do procedur.

(akta kontroli str. 42)

1.5.11. Zadania związane z rozpatrywaniem WoD i przeprowadzaniem kontroli na miejscu przypisano różnym referatom DPROW.

(akta kontroli str. 13, 14, 41, 83-114, 278-327)

1.5.12. Działania SW dot. PO RYBY 2014-2020 były przedmiotem zakończonych:

- kontroli Prezesa ARiMR w zakresie WoP dot. pomocy technicznej (w wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień);
- audytu Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie funkcji IP, w wyniku którego stwierdzono, że LZ spełnia kryteria desygnacji.

(akta kontroli str. 42, 43, 555-561)

---

⁴⁹ Dalej: „CST”.

1.6. Działania w celu poprawy wykorzystania środków PO RYBY 2014-2020⁶

Opis stanu faktycznego

1.6.1. UM opracowywał dla ARiMR co miesiąc – trzymiesięczne i co roku – dwuletnie prognozy wypłaty środków z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

(akta kontroli str. 405-414)

W 2018 r. wypłacono 9.779,9 tys. zł, co stanowiło 116,6%⁵⁰ prognozy.

UM przewidywał wypłacenie w 2019 r. 9.477,3 tys. zł wg prognozy na lata 2018-2019 i 5.002,6 tys. zł – na lata 2019-2020.

UM prognozował wypłatę kwartalnie w latach 2018-2019 (do 30.06.) odpowiednio: 1.264,7 tys. zł, 2.995,1 tys. zł, 3.628,4 tys. zł, 5.588,8 tys. zł, 1.566,5 tys. zł i 4.410,1 tys. zł. Wypłacone środki stanowiły odpowiednio 83,7%, 84,9%, 62,6%, 69,9%, 164,1% i 87,1% środków prognozowanych.

(akta kontroli str. 56-57)

Odnosnie poprawności prognozowanych wypłat Dyrektor DPROW wyjaśniła, że prognozy sporządzano na podstawie m. in. szacowanej liczby oraz kwoty WoP jaka może wpłynąć do SW (na podstawie danych z umów o dofinansowanie podpisanych na dzień sporządzania prognozy oraz szacowaną liczbę nowych umów z uwzględnieniem średnio sześciomiesięcznego okresu realizacji projektu) skorygowaną o wydłużanie terminów realizacji projektów na wniosek beneficjentów.

(akta kontroli str. 360)

1.6.2. Dyrektor DPROW wyjaśniła, że w związku z niskim poziomem realizacji prognoz wydatków⁵¹ podjęto m. in. następujące działania:

- powierzono czynności związane z weryfikacją WoP dodatkowym pracownikom;
- przeprowadzono szkolenia beneficjentów i pracowników LGR z rozliczania operacji, składania WoP, dokumentowania wydatków, możliwości częściowego rozliczenia operacji i składania WoP dot. etapów;
- zwiększono nadzór kierownictwa DPROW nad szybkością wykonywanych zadań.

(akta kontroli str. 367)

1.6.3. UM informował beneficjentów o możliwości częściowego rozliczenia operacji i składania WoP umożliwiających rozliczenie operacji w etapach.

W 2018 r. w przypadku jednego projektu doszło do podziału projektu na etapy, przy czym nie przyczynił się on do wzrostu kwoty do rozliczenia w 2018 r. ani też nie wpłynął na wzrost liczby WoD.

W ocenie Dyrektor DPROW podział realizacji operacji na etapy nie zwiększał prawdopodobieństwa wypłaty nienależnych środków.

(akta kontroli str. 45)

⁵⁰ Przewidywano wypłacenie 8.390,21 tys. zł.

⁵¹ Pismo IZ z dnia 10 maja 2018 r., znak: DR.LSR.7411.8.2018.JP PW-45578, w którym podkreślono konieczność podjęcia niezbędnych prac w celu przyspieszenia wdrażania PO RYBY 2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji przez samorządy województw zasady n+3.

1.7. Wykorzystanie środków pomocy technicznej PO RYBY 2014-2020

Opis stanu faktycznego

1.7.1. UM korzystał z dotacji celowej stanowiącej wyprzedzające finansowanie w ramach pomocy technicznej PO RYBY 2014-2020. Zawarto cztery⁵² umowy z Wojewodą Pomorskim.

(akta kontroli str. 45)

1.7.2. Powyższe umowy dotyczyły przekazania w latach 2016-2019 z budżetu państwa dotacji celowych w wysokości 7.332,0 tys. zł, z czego w 2016 r. – 1. 762,0 tys. zł, w 2017 r. – 2.450,0 tys. zł, 2018 r. – 1. 800,0 tys. zł i 2019 r. – 1.320,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 45)

W latach 2016-2019 (do 30.04) UM wykorzystał z pomocy technicznej łącznie 4.851,1 tys. zł, tj. odpowiednio: 1. 649,2 tys. zł (93,6% dotacji), 1.358,7 tys. zł (55,5%), 1.435,7 tys. zł (79,8%) i 407,5 tys. zł (do 30.04) – 30,9% dotacji.

(akta kontroli str. 45)

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że mniejsze wydatkowaniem dotacji wynikało m. in. z przypisania pracownikom zajmującym się dotychczas PO RYBY 2014-2020 innych zadań w związku z limitem środków pomocy technicznej, urlopów macierzyńskich i absencji chorobowych.

(akta kontroli str. 46, 333, 334)

1.7.3. Umowy z Wojewodą Pomorskim były zmieniane w związku z koniecznością aktualizacji harmonogramu wydatków i wysokości środków niezbędnych w poszczególnych kwartałach.

(akta kontroli str. 46)

1.7.4. SW sfinansował w 2017 r. z dotacji celowej stanowiącej wyprzedzające finansowanie pomocy technicznej wydatki niekwalifikowalne w wysokości 1,9 tys. zł (0,1% wykorzystanej dotacji). Wniosek do ARiMR o dofinansowanie w ramach pomocy technicznej nie obejmował kosztów studiów pracownika (0,8 tys. zł), z którym rozwiązano umowę o pracę, natomiast ARiMR nie uznała za kwalifikowalny koszt usługi przeprowadzki w kwocie 1,1 tys. zł. W obu przypadkach UM zwrócił Wojewodzie Pomorskiemu środki poniesione na wydatki niekwalifikowalne.

Kontrolą NIK objęto wydatki poniesione w ramach pomocy technicznej w 2017 r. nie zwrócone Wojewodzie Pomorskiemu. W wyniku badania NIK nie stwierdzono niekwalifikowalności wydatków w ramach pomocy technicznej.

(akta kontroli str. 167-202)

1.7.5. UM złożył cztery WoD na kwotę 4.665,9 tys. zł: 22.02.2018 r. (na kwotę 435,8 tys. zł); 24.05.2018 r. (3.086,8 tys. zł); 15.02.2019 r. (941,0 tys. zł) i 29.03.2019 r. (202,3 tys. zł).

(akta kontroli str. 46)

1.7.6. IZ ogłosiła w listopadzie 2017 r.⁵³ nabór (od 01.12.2017 r.) WoD w ramach pomocy technicznej.

(akta kontroli str. 47)

⁵² 27.01.2016 r., 13.01.2017 r., 15.01.2018 r. i 25.01.2019 r.

⁵³ Zgodnie z art. 13 ust.1 ustawy o EFMiR WoD składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze WoD, zaś w myśl art. 13 ust. 6 pkt. 2 ustawy o EFMiR formularz WoD w ramach pomocy technicznej przygotowuje IZ.

1.7.7. Poza kosztami obsługi PO RYBY 2014-2020 ponoszonymi ze środków pomocy technicznej UM ponosił koszty związane m.in. z: wysyłką korespondencji, zakupem artykułów biurowych i opłatami eksploatacyjnymi.

(akta kontroli str. 47)

Pismem z 19.05.2017 r. UM wniósł do IZ uwagi do projektu rozporządzenie w sprawie podziału środków na realizację PO RYBY 2014-2020. W kolejnym piśmie (z 6.02.2019 r.) wskazano IZ, że oszczędności wiązać się będą z redukcją etatów i wpłyną na tempo realizacji zadań. W odpowiedzi IZ uznała, że podział środków w ramach pomocy technicznej został dokonany właściwie, zgodnie z możliwościami PO RYBY 2014-2020 i obowiązującymi zasadami.

(akta kontroli str. 203-206, 570)

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że:

- koszty ponoszone ze środków własnych UM stanowią do 15% rocznych kosztów obsługi PO RYBY 2014-2020;
- środki na realizację LSR przyznane dla województwa pomorskiego były najwyższe w kraju i wynosiły 21 mln euro, zaś środki pomocy technicznej na cały okres realizacji PO RYBY 2014-2020 wynosiły jedynie 1.417,5 tys. euro tj. ok. 6 mln zł;
- różnica o zaledwie 200,0 tys. euro w wysokości środków przyznanych województwu pomorskiemu w porównaniu z regionem dysponującym trzykrotnie niższą alokacją (7 mln euro) lub o 400,0 tys. euro w porównaniu z regionem z czterokrotnie niższą alokacją (5 mln euro) na realizację LSR potwierdza wysoce niedoszacowaną wysokość pomocy technicznej dla województwa pomorskiego;
- pierwszy projekt podziału środków pomocy technicznej został przekazany w maju 2017 r., a środki pomocy technicznej PO RYBY 2014-2020 wydatkowane były od początku 2016 r., co oznacza, że propozycja podziału środków pomocy technicznej znana była po zakończeniu pełnego roku realizacji zadań;
- w projekcie rozporządzenia w sprawie podziału środków na realizację PO RYBY 2014-2020 nie doszacowano m.in. kosztów:
  - utrzymania pomieszczeń biurowych, zakupu materiałów biurowych, zakupu wyposażenia, udziału pracowników samorządu województwa w szkoleniach, w tym organizowanych przez IZ i ARiMR,
  - informowania i rozpowszechniania informacji o PO RYBY 2014-2020;
- w 2016 roku wydatkowano kwotę 1.649,2 tys. zł., stanowiącą – jak się później okazało – 27,5% alokacji;
- w 2016 r. SW wykonywał – zgodnie z art. 59 ust.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 – czynności związane z PO RYBY 2014-2020 i związane z Programem Operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” (w ramach poprzedniego okresu programowania SW zawarł ponad 1100 umów na realizację operacji) w tym. m. in.: obsługa WoP, kontrole ex-post, zwrot beneficjentom dokumentów stanowiących zabezpieczenie wykonania zobowiązań, wezwania do zwrotu środków, prowadzenie postępowań w celu wydania decyzji określających kwoty do zwrotu i dochodzenie tych kwot, poświadczanie kwalifikowalności wydatków, monitoring i sprawozdawczość, działania promocyjne oraz archiwizacja dokumentów;
- nieuwzględnienie przez IZ uwag UM do propozycji podziału środków skutkowało koniecznością ograniczenia kosztów, w tym kosztów zatrudnienia, co doprowadziło do niskiego wykorzystania dotacji w roku 2017. Wykorzystanie

dotacji w przyznanej kwocie oznaczałoby wyczerpanie całej pomocy technicznej w IV kwartale 2018 r.;

- z powodu niewystarczających środków pomocy technicznej stan zatrudnienia był nieadekwatny do zadań, w tym m. in. z powodu:
  - gdy UM otrzymał z opóźnieniem książkę KP-611-475-ARIMR/1/z do UM wpłynęła już dokumentacja sześciu konkursów, w ramach których do dofinansowania wybranych zostało 46 WoD (w tym 26 mieszczących się w limicie środków), co spowodowało opóźnienie w ich weryfikacji, a w konsekwencji kumulację z wpływem kolejnych WoD⁵⁴,
  - weryfikacja WoD odbywała się jednocześnie z czynnościami poprzedzającymi ogłaszanie kolejnych naborów⁵⁵,
  - realizowania zasady dwóch par oczu w ramach wszystkich procesów, w tym obsługi WoD i WoP dla wszystkich operacji (np. w ramach PROW zasada dotyczy tylko próby projektów),
  - oceny przez UM poprawności wyboru WoD przez LGR w ramach działania 4.2.,
  - uzyskiwania opinii podmiotów zewnętrznych,
  - wzywania do złożenia wyjaśnień lub uzupełnień w związku z brakami WoD (wszystkie weryfikowane WoD i niemal wszystkie WoP wymagały co najmniej jednokrotnego wezwania),
  - rozpatrywania wniosków o dokonanie zmian umów ramowych (w okresie czerwiec – grudzień 2017 r. do UM wpłynęło 26 wniosków),
  - jednoczesnego wypłacania zaliczek, aneksowania umów o dofinansowanie, weryfikowania WoP i przeprowadzania kontroli na miejscu.

(akta kontroli str. 57, 203-206, 333-338)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku wszystkich 17⁵⁶ WoD objętych badaniem NIK dot. działania 4.2. nie zawiadomiono wnioskodawców o nowym terminie rozpatrzenia WoD (wszystkie sprawy załatwiono po upływie trzech miesięcy od wpływu wniosku do UM), czym naruszono art. 13 ust. 5 ustawy o EFMiR, zgodnie z którym rozpatrzenie WoD następuje w terminie trzech miesięcy od dnia jego złożenia, a w przypadku nierozpatrzenia wniosku w tym terminie zawiadamia się wnioskodawcę o przyczynach zwłoki, określając nowy termin rozpatrzenia WoD, nie dłuższy niż trzy miesiące.

(akta kontroli str. 258-329)

⁵⁴ Od czerwca do grudnia 2017 r., do UM wpłynęły rozstrzygnięcia 25 konkursów, w ramach których do dofinansowania wybranych zostało 167 WoD (w tym 115 mieszczących się w limicie środków). W I kwartale 2018 r. do UM wpłynęła dokumentacja z siedmiu konkursów, w ramach których do dofinansowania wybranych zostało 67 wniosków (w tym 40 mieszczących się w limicie środków), zaś w II kwartale 2018 r. do UM wpłynęła dokumentacja 12 konkursów, w ramach których do dofinansowania wybrane zostały 104 wnioski (w tym 88 mieszczących się w limicie środków).

⁵⁵ Np. uzgadnianie terminu naborów WoD – obowiązek wynikający z art. 19 ustawy o RLKS – wraz z ustalaniem alokacji środków na poszczególne konkursy, rozpatrywanie wniosków o zmianę umów ramowych i akceptacja zmian w załącznikach do umowy ramowej.

⁵⁶ SW11.6523.2-SW1110004/17; SW11.6523.2-SW1110005/17; SW11.6523.2-SW1110006/17; SW11.6523.2-SW1110061/17; SW11.6523.2-SW1110064/17; SW11.6523.2-SW1110121/17; SW11-6523.2-SW1110070/17; SW11.6523.2-SW1110028/17; SW11-6523.2-SW1110152/17; SW11-6523.2-SW1110155/17; SW11-6523.2-SW1110221/18; SW11-6523.2-SW1110308/18; SW11-6523.2-SW1110312/18; SW11-6523.2-SW1110314/18; SW11-6523.2-SW1110315/18; SW11-6523.2-SW1110328/18 i SW11-6523.2-SW1110352/18.

Dyrektor DPROW wyjaśniła m. in., że:

- w przypadku WoD operacji w ramach 4.2. rozporządzenie w sprawie realizacji LSR w § 21 ust. 5 odsyła do przepisów ustawy o RLKS;
- gdyby wolą ministra było uregulowanie terminu rozpatrzenia WoD w ramach działania 4.2. i obowiązku zawiadomienia o przyczynach zwłoki to w rozporządzeniu w sprawie realizacji LSR zawarłby analogiczną regulację jak w § 57 dot. działania 4.4.;
- w ocenie UM termin na rozpatrywanie WoD w ramach działania 4.2. wynosi sześć miesięcy i wynika z art. 23 ust. 7 ustawy o RLKS. Przepis ten nakazuje, po upływie sześciu miesięcy, poinformowanie podmiotu o braku dostępności środków i pozostawienie WoD bez rozpatrzenia. Wynika z niego konieczność uzyskania w sześciomiesięcznym terminie wiedzy, który z WoD mieści się w limicie środków. W okresie sześciu miesięcy od dnia przekazania WoD do ZW następuje „uwolnienie” środków finansowych na dofinansowanie projektów z tzw. listy rezerwowej. Powyższe stanowi wynik, w szczególności, weryfikacji i oceny wniosków mieszczących się w limicie środków. W związku z powyższym uzasadniony jest wniosek, że termin rozpatrywania WoD wynosi sześć miesięcy.

(akta kontroli str. 333-338, 360)

W § 57 ust. 3 rozporządzenia w sprawie realizacji LSR określono w odniesieniu do działania 4.4. szczególnie, w stosunku do art. 13 ust. 5 ustawy o EFMiR, termin rozpatrywania WoD. Zdaniem NIK skoro ani rozporządzenie w sprawie realizacji LSR ani ustawa o RLKS (stosowana w zakresie określonym w § 21 ust. 5 rozporządzenia w sprawie realizacji LSR) nie określa szczególnego terminu rozpatrzenia WoD w ramach działania 4.2. należy stosować termin określony w art. 13 ust. 5 ustawy o EFMiR oraz przestrzegać obowiązku zawiadamiania beneficjenta o nowym terminie rozpatrzenia sprawy. NIK podziela stanowisko, że maksymalny termin rozpatrywania WoD w ramach działania 4.2. wynosi sześć miesięcy, nie wynika on jednak z art. 23 ust. 7 ustawy o RLKS, który dotyczy jedynie WoD nie mieszczących się w limicie środków, ale ze wskazanego art. 13 ust. 5 ustawy o EFMiR.

2. W przypadku 14⁵⁷ na 17 WoD objętych badaniem NIK (82,4%) dot. działania 4.2. rozpatrywanie WoD trwało dłużej niż wynosił maksymalny termin określony w art. 13 ust. 5 ustawy o EFMiR (od sześciu miesięcy i 13 dni⁵⁸ do 11 miesięcy i sześciu dni⁵⁹).

(akta kontroli str. 258-329)

Dyrektor DPROW wyjaśniła m. in., że czas weryfikacji WoD był spowodowany nieadekwatnym do zadań stanem zatrudnienia, który wynikał z niewystarczających środków pomocy technicznej.

(akta kontroli str. 333-338, 360)

⁵⁷ SW11.6523.2-SW1110005/17, SW11.6523.2-SW1110061/17, SW11.6523.2-SW1110064/17, SW11.6523.2-SW1110121/17, SW11-6523.2-SW1110070/17, SW11-6523.2-SW1110152/17, SW11-6523.2-SW1110155/17, SW11-6523.2-SW1110221/18, SW11-6523.2-SW1110308/18, SW11-6523.2-SW1110312/18, SW11-6523.2-SW1110314/18, SW11-6523.2-SW1110315/18, SW11-6523.2-SW1110328/18 i SW11-6523.2-SW1110352/18.

⁵⁸ SW11.6523.2-SW1110121/17.

⁵⁹ SW11-6523.2-SW1110314/18.

3. W przypadku pięciu⁶⁰ na 14 WoP objętych badaniem NIK (35,7%) nie zawiadomiono wnioskodawców o nowym terminie rozpatrzenia WoP (wszystkie sprawy załatwiono po upływie 60 dni od wpływu wniosku do UM), czym naruszono § 29 ust. 12 rozporządzenia w sprawie realizacji RLS, zgodnie z którym w przypadku nierozpatrzenia WoP w terminie 60 dni zawiadamia się wnioskodawcę, w formie pisemnej, o przyczynach zwłoki, określając nowy termin rozpatrzenia tego wniosku, nie dłuższy jednak niż 14 dni.

(akta kontroli str. 278-327)

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że wnioskodawcy nie zostali zawiadomieni o nowym terminie rozpatrzenia WoP przez niedopatrzenie, a pracownicy UM zostali pouczeni o konieczności zawiadamiania wnioskodawców o nowym terminie rozpatrzenia WoP.

(akta kontroli str. 343-349)

4. W przypadku dwóch⁶¹ na 14 WoP objętych badaniem NIK (14,3%) rozpatrzenie WoP trwało⁶² dłużej niż wynosił maksymalny termin określony w § 29 ust. 12 rozporządzenia w sprawie realizacji RLS (83 i 129 dni).

(akta kontroli str. 278-327)

Dyrektor DPROW wyjaśniła m. in., że czas weryfikacji WoP był spowodowany nieadekwatnym do zadań stanem zatrudnienia, który wynikał z niewystarczających środków pomocy technicznej.

(akta kontroli str. 343-349)

OCENA CZĄSTKOWA

SW prawidłowo wdrażał działania PO RYBY 2014-2020. Obowiązki dot. PO RYBY 2014-2020 zostały przypisane pracownikom UM, zaś zadania komórek organizacyjnych UM uregulowano w uchwałach ZW i zarządzeniach MW. Niezwłocznie po otrzymaniu od IZ procedur i przeszkolono pracowników UM zaangażowanych w realizację PO RYBY 2014-2020. SW zawarł z LGR umowy ramowe. W UM podejmowano działania informacyjno-promocyjne dot. PO RYBY 2014-2020 i prawidłowo wykorzystano środki dotacji celowej stanowiącej wyprzedzające finansowanie pomocy technicznej na realizację programu.

Ustalono jednak, że nie wszystkie WoD i WoP były rozpatrywane zgodnie z obowiązującymi przepisami. W przypadku wszystkich 17 WoD objętych badaniem (w ramach działania 4.2.) i pięciu na 14 WoP objętych badaniem NIK stwierdzono, że SW nie zawiadamiał wnioskodawców o nowym terminie ich rozpatrzenia w przypadku niedochowania terminu wynikających z przepisów. Ponadto z przekroczeniem maksymalnych terminów określonych w przepisach rozpatrywano 14 WoD (na 20 objętych badaniem NIK) i dwa WoP (na 14 objętych badaniem NIK),

⁶⁰ Sprawy SW11.6523.4-SW1110005/17, SW11.6523.4-SW1110006/17, SW11.6523.4-SW1110028/17, SW11.6523.4-SW1110061/17 i SW11.6523.4-SW1110064/17 w ramach działania 4.2.

⁶¹ Sprawy SW11.6523.4-SW1110121/17 i SW11.6523.4-SW1110061/17 w ramach działania 4.2.

⁶² Z wyłączeniem okresu związanego z wezwaniem beneficjenta do wykonania czynności oraz związanych z przeprowadzaniem kontroli na miejscu i zmianą umowy o dofinansowanie. Zgodnie z § 12 ust.3 pkt.1 umowy o dofinansowanie (działanie 4.4.) oraz § 14 ust.3 pkt.1 (działanie 4.2.) zmiana umowy wymagana jest w szczególności w przypadku zmiany zakresu rzeczowego operacji lub etapu w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym część A lub część B załącznika nr 1 do umowy – wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia WoP. Zgodnie z § 12 ust. 4 umowy o dofinansowanie (działanie 4.4.) oraz § 14 ust. 4 (4.2.), wniosek o zmianę umowy rozpatrywany jest w ciągu 30 dni od dnia jego złożenia, a wezwanie beneficjenta do wykonania określonych czynności w toku postępowania o zmianę umowy, wydłuża termin rozpatrzenia wniosku o zmianę umowy.

co wynikało z niewystarczających środków pomocy technicznej na wynagrodzenia pracowników.

OBSZAR

2. Monitorowanie realizacji PO RYBY 2014-2020

2.1. Sporządzanie i przekazywanie informacji dotyczących wykorzystania środków finansowych w ramach działań PO RYBY 2014-2020

Opis stanu faktycznego

2.1.1. UM terminowo i rzetelnie przekazywał informacje dotyczące obsługi WoD i WoP poprzez aplikację LIDER.

(akta kontroli str. 254-257, 328-330)

2.1.2. UM rzetelnie sporządzał i przekazywał do IZ⁶³ następujące sprawozdania i informacje dot. PO RYBY 2014-2020:

- sprawozdania roczne instytucji pośredniczącej za lata 2017 i 2018,
- sprawozdania tygodniowe (od stycznia 2017 r. do maja 2017 r.) i miesięczne (od maja 2017 r.) instytucji pośredniczącej,
- doraźnie – na wniosek IZ – wykazy operacji⁶⁴ (przekazano trzy wykazy);
- kwartalne informacje dotyczące braku nieprawidłowości podlegających raportowaniu do KE (pierwsza za II kwartał 2017 r.)⁶⁵;
- miesięczne informację o stanie wykorzystania środków (rozliczenia końcowe – bez uwzględnienia zleceń płatności zaliczkowych; od lipca 2018 r.);
- miesięczne informację o podpisanych umowach i umowach czynnych (pierwsza wg stanu na 31.05.2017 r.).

(akta kontroli str. 380)

2.1.3. UM przekazywał do ARIMR:

- poświadczenie kwalifikowalności wydatków (od sierpnia 2017 r.)⁶⁶,
- co miesiąc – trzymiesięczne (pierwsza na grudzień 2016 oraz styczeń i luty 2017 r.) i co roku – dwuletnie (pierwsza na okres 2016-2017 w styczniu 2016 r.) prognozy wypłat środków finansowych w ramach PO RYBY 2014-2020⁶⁷,
- co tydzień rejestry umów i aneksów (pierwszy wg stanu na 30.06.2017 r.) oraz informacji (pierwsza 14.05.2019 r.) o liczbie oraz kwocie nierozpatrzonych WoP.

(akta kontroli str. 380)

⁶³ Na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i rodzaju sprawozdań oraz trybu i terminów ich przekazywania w ramach realizacji Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” (Dz. U. z 2016 r. poz. 2076) – dalej: „rozporządzenie w sprawie sprawozdań”.

⁶⁴ W celu wypełnienia przez IZ obowiązku, o którym mowa w art. 119 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz. Urz. UE L 149 z 20.05.2014, str.1, ze zm.).

⁶⁵ Do 9.07.2018 r. nie stwierdzono nieprawidłowości podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej.

⁶⁶ § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie trybu, zakresu, terminów i szczegółowego rozliczania wydatków poniesionych w ramach realizowanych operacji Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” (Dz. U z 2017 r. poz. 754).

⁶⁷ Zgodnie z pismami ARiMR nr: DDD-0320-1/WSiM-RS/16 z 05.01.2016 r., DDD-WSiM.0330.1.2016.MBR z dnia 31.10.2016 r. i DDD-WSiM.0330.27.2016.MBR z dnia 13.12.2016 r.

2.1.4. Poprawność prognoz wypłaty środków nie była kwestionowana przez ARiMR. W przypadku sprawozdań miesięcznych wystąpiły przypadki wyjaśnienia – na prośbę IZ w korespondencji email – rozbieżności pomiędzy sprawozdaniami a danymi w systemie LIDER.

(akta kontroli str. 367)

2.1.5. UM dwukrotnie korygował roczne sprawozdanie za rok 2017. Pierwsza korekta dotyczyła danych rzeczowych i była spowodowana inną interpretacją instrukcji wypełniania sprawozdania. Druga korekta wynikała z podania przez UM danych narastająco, a nie za rok sprawozdawczy.

(akta kontroli str. 375-379)

2.1.6. Dyrektor DPROW wyjaśniła, że w celu przyspieszenia wypłaty środków finansowych UM podejmował m. in. następujące działania:

- szkolił beneficjentów i pracowników LGR z zakresu rozliczania operacji, składania WoP, dokumentowania poniesionych wydatków, możliwości częściowego rozliczenia operacji i składania WoP umożliwiających rozliczenie operacji w etapach;
- udzielano beneficjentom wyjaśnień w celu złożenia poprawnego WoP lub uzupełnień do złożonego WoP;
- zwiększał nadzór kierownictwa DPROW nad tempem wykonywanych zadań;
- wystąpił do IZ o zwiększenia alokacji środków na pomoc techniczną dla województwa pomorskiego.

(akta kontroli str. 367)

2.2. Sporządzanie i przekazywanie do ARiMR i do IZ informacji dotyczących efektów realizacji działań PO RYBY 2014-2020

Opis stanu faktycznego

2.2.1. Sprawozdania końcowe beneficjentów stanowiły część WoP końcową. Zakres weryfikacji sprawozdania z realizacji operacji określa lista kontrolna zawarta w książce procedur dot. obsługi WoP. Weryfikacja WoP należała do zakresu obowiązków pracownika DPROW weryfikującego WoP.

Termin pierwszego sprawozdania rocznego w ramach działania 4.2. upływa w 2020 r. (pierwsze operacje beneficjentów w ramach tego działania zostały rozliczone w 2018 r.). W ramach działania 4.3. nie zakończono jeszcze żadnej operacji, zaś umowy z LGR w ramach działania 4.4. nie przewidywały obowiązku składania sprawozdań rocznych z realizacji tych operacji.

(akta kontroli str. 368, 369)

2.2.2. Kontrolą NIK objęto 12 losowo wybranych sprawozdań końcowych, w tym trzech poprawnych oraz dziewięciu, które wymagały poprawy. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że:

- w przypadku niezłożenia sprawozdania lub konieczności jego uzupełnienia beneficjenci byli wzywani do jego złożenia lub dokonania poprawek;
- UM weryfikował osiągnięcie wskaźników na podstawie m. in. dokumentacji z przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, faktur dokumentujących wydatki, fotografii zrealizowanych operacji, dowodów OT, umów o pracę oraz druków ZUS dokumentujących osiągnięcie zakładanego poziomu zatrudnienia.

(akta kontroli str. 278-330)

2.2.3. Spośród 69 WoP końcową (sześć w 2017 r., 36 w 2018 r. i 27 w 2019 r.), których weryfikacja została zakończona w latach 2017-2019 (do 26.06) 68 wymagało wezwania do uzupełnienia lub dokonania poprawek. Jedynie w trzech przypadkach z 69 (4,3% ogółu) nie wymagało poprawy sprawozdanie załączone do WoP końcową.

(akta kontroli str. 328-330, 344, 369)

2.2.4. Sprawozdania, które nie wymagały wezwania nie zawierały błędów pisarskich, rachunkowych lub innych oczywistych omyłek.

(akta kontroli str. 328-330)

2.2.5. UM nie wprowadzał danych ze sprawozdań końcowych do systemu informatycznego. Aplikacje LIDER i KIBANA – na poziomie dostępu z UM – nie posiadały aktywnego modułu dot. sprawozdań beneficjentów.

(akta kontroli str. 254-257, 328-330)

2.2.6. IZ i ARiMR nie kierowały do UM uwag dotyczących jakości wprowadzonych danych do systemu LIDER pochodzących z WoD i WoP.

(akta kontroli str. 370)

2.2.7. UM prowadził monitoring realizacji Priorytetu 4 w województwie jako całości, w tym postępu realizacji LSR oraz działalność LGR obejmujący w szczególności:

- analizę poziomu wykorzystania budżetu poszczególnych LSR na poziomie złożonych WoD, podpisanych umów o dofinansowanie, złożonych WoP i zrealizowanych płatności. Dane gromadzone były wg stanu na dzień: 31.12.2017 r., 30.06.2018 r., 30.09.2018 r., 31.10.2018 r., 30.11.2018 r., 31.12.2018 r., 30.03.2019 r., 31.05.2019 r.;
- analizę rocznych sprawozdań LGR z realizacji LSR⁶⁸;
- weryfikację osiągnięcia wskaźników poszczególnych LSR. Dane gromadzone były wg stanu na: 30.06.2018 r., 30.09.2018 r. oraz 31.12.2018 r. („kamień milowy”)⁶⁹;
- ogłaszanie przez LGR naborów WoD w ramach działania 4.2.;
- 21 kontroli⁷⁰ realizacji LSR (co roku w każdej LGR), w tym w zakresie ogłaszania naborów WoD w ramach działania 4.2. zgodnie z harmonogramem⁷¹.

(akta kontroli str. 372, 373)

Operacje w ramach działań 4.3. i 4.4. nie były uwzględniane we wskaźnikach realizacji umowy ramowej.

Do końca maja 2019 r. w ramach działania 4.3 zawarto jedną umowę o dofinansowanie. Złożone WoD (dwa w jednej LGR i jeden w drugiej LGR) dotyczyły odpowiednio 28% i 5% środków zaplanowanych w umowach ramowych z tymi LGR na działanie 4.3., zaś umowa o dofinansowanie – 14% środków zaplanowanych w umowie ramowej.

(akta kontroli str. 58, 149, 150)

---

⁶⁸ § 3 pkt. 23 lit. c umów ramowych.

⁶⁹ Umowy ramowe określały dwa okresy osiągnięcia kamieni milowych tj. na koniec 2018 r. i 2021 r.

⁷⁰ Na podstawie art. 27 ust. 1 pkt 1 ustawy o EFMiR oraz § 6 pkt. 6 umowy ramowej.

⁷¹ Na podstawie § 5 ust. 1 pkt. 9 umowy ramowej.

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że:

- z realizacji poprzedniego programu wynika, że tempo realizacji projektów współpracy rośnie po rozdysponowaniu przez LGR większości środków na konkursy dla beneficjentów końcowych;
- LGR nie występowały do tej pory do UM z wnioskami o przesunięcie środków z działania 4.3. na działanie 4.2.;
- współpraca z innymi LGR albo realizacja projektów komplementarnych była jednym z kryteriów oceny LSR na etapie ich wyboru.

(akta kontroli str. 366)

2.2.8. W odniesieniu do działania 4.2 (realizacja LSR) wszyscy beneficjenci osiągnęli wskaźniki na poziomie określonym w umowie o dofinansowanie, zaś w przypadku działania 4.4 (funkcjonowanie LGR) umowy o dofinansowanie nie zawierały mierzalnych wskaźników realizacji operacji.

(akta kontroli str. 373)

2.2.9. Jedna LGR⁷² nie osiągnęła wskaźnika określonego w umowie ramowej⁷³, w wyniku czego aneksem do umowy ramowej ograniczono o 10% budżet na realizację LSR.

(akta kontroli str. 38, 151-154, 372, 373, 572, 573)

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że:

- istotą rozwoju lokalnego było wydatkowanie środków w sposób określony przez lokalną społeczność, zaś LSR były tworzone w sposób partycypacyjny;
- cele LSR opracowano przy wykorzystaniu analizy SWOT;
- konkursy ogłaszane przez LGR służyły realizacji celów LSR;
- adekwatność celów i przedsięwzięć do diagnozy obszaru, budżetu do celów i przedsięwzięć oraz racjonalność planu działania były kryteriami oceny LSR na etapie wyboru;
- choć zmiany w umowach ramowych były możliwe i dotyczyły wskaźników i relokacji środków pomiędzy przedsięwzięciami to dla realizacji działania 4.2. kluczowe pozostawały potrzeby opisane w LSR;
- w wyniku żadnej z kontroli przeprowadzonych w LGR w oparciu o zapisy umowy ramowej, nie stwierdzono nieprawidłowości mających wpływ na realizację LSR;
- w okresie objętym kontrolą zostały przeprowadzone wszystkie konkursy przewidziane w umowach ramowych;
- powodem nie osiągnięcia 31.12.2018 r. przez jedną LGR wskaźników w ramach tzw. kamienia milowego była rezygnacja wnioskodawców z realizacji projektów wybranych przez LGR do dofinansowania lub pozostawienie WoD bez rozpatrzenia z powodu nie spełniania warunków przyznania pomocy.

(akta kontroli str. 403, 404)

2.3. Sporządzanie i przekazywanie pozostałych informacji dotyczących wdrażania PO RYBY 2014-2020

Opis stanu faktycznego

2.3.1. UM przekazywał⁷⁴ IZ informacje o podjętych działaniach mających na celu zapewnienie prawidłowej i skutecznej realizacji działań i poddziałań i o podjętych przez instytucję pośredniczącą czynnościach dotyczących informacji i promocji w odniesieniu do realizowanych działań i poddziałań.

⁷² Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Dorzecze Łeby.

⁷³ § 8 ust. 1 pkt. 2.

⁷⁴ W ramach sprawozdania rocznego.

UM nie zidentyfikował przypadków nieprzestrzegania przez beneficjentów zasad Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

(akta kontroli str. 366, 367, 382-401)

2.3.2. W sprawozdaniu za 2018 r. poinformowano IZ o podjętych działaniach mających na celu zapewnienie prawidłowej i skutecznej realizacji działań i poddziałań⁷⁵ oraz o podjętych przez instytucję pośredniczącą czynnościach dotyczących informacji i promocji w odniesieniu do realizowanych działań poddziałań⁷⁶.

(akta kontroli str. 382-401)

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że zasadniczym problemem w realizacji zadań UM było niedoszacowanie środków pomocy technicznej.

(akta kontroli str. 382-401)

2.4. Sporządzanie i przekazywanie do IZ PO RYBY 2014-2020 informacji dotyczących realizowanych kontroli

Opis stanu faktycznego

2.4.1. UM sporządzał i przekazywał w terminie do IZ:

- roczne plany kontroli (za lata: lipiec 2017-czerwiec 2018 i lipiec 2018-czerwiec 2019) oraz półroczne (jednokrotnie skorygowane) i roczne sprawozdania z realizacji pierwszego planu i półroczne z realizacji drugiego planu,
- miesięczne zestawienia przeprowadzonych kontroli (od października 2017 r.; we wrześniu 2017 r. zestawienie obejmujące okres do sierpnia 2017 r.),
- informacje o rozpoczęciu własnych kontroli w związku z podejrzeniem wystąpienia nieprawidłowości (kontrole doraźne) oraz raportów po zakończeniu kontroli,
- wstępne i roczne podsumowania audytów i kontroli przeprowadzonych w UM (za okres lipiec 2017-czerwiec 2018).

(akta kontroli str. 380, 419-554)

2.4.2. RPK na okres lipiec 2017-czerwiec 2018 obejmował 16⁷⁷ kontroli (przeprowadzono 11⁷⁸), zaś RPK na okres lipiec 2018-czerwiec 2019 – 49⁷⁹ (przeprowadzono 45⁸⁰).

(akta kontroli str. 373, 374, 419-458, 564, 565)

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że:

⁷⁵ M. in. przeprowadzenie kontroli monitoringowych, szkolenie pracowników UM i spotkania z pracownikami LGR w celu omówienia problemów we wdrażaniu programu.

⁷⁶ M.in. prowadzenie strony internetowej, udział w szkoleniach zewnętrznych i organizowanie szkoleń.

⁷⁷ Osiem kontroli na miejscu na zakończenie realizacji operacji (trzy kontrole w ramach działania 4.4. oraz pięć kontroli w ramach działania 4.2.); siedem kontroli monitoringowych wydarzeń LGR i jedną kontrolę ex-post (w ramach działania 4.4. dla WoP złożonego i rozliczonego przed 01.07.2017 r.).

⁷⁸ Trzy kontrole na miejscu na zakończenie realizacji operacji (dwie kontrole w ramach działania 4.4. oraz jedną kontrolę w ramach działania 4.2.); jedna kontrola ex-post (w ramach działania 4.4. dla WoP złożonego i rozliczonego przed 01.07.2017 r.); siedem kontroli monitoringowych wydarzeń LGR.

⁷⁹ 30 kontroli na miejscu na zakończenie realizacji operacji (dwie kontrole w ramach działania 4.4. oraz 28 kontroli w ramach działania 4.2.); trzy kontrole ex-post (w ramach działania 4.2.); 16 kontroli monitoringowych wydarzeń (w tym 14 LGR w ramach działania 4.4. i dwie beneficjentów w ramach działania 4.2.).

⁸⁰ 17 kontroli na miejscu na zakończenie realizacji operacji (dwie ujęte w RPK w ramach działania 4.4. oraz 15 w ramach działania 4.2., w tym dziewięć ujętych w RPK), trzy kontrole ex-post (w ramach działania 4.2) i 25 kontroli monitoringowych wydarzeń (22 w LGR i trzy w ramach działania 4.2. 16 kontroli było ujętych w RPK).

- powodem niezrealizowania niektórych zaplanowanych kontroli były m. in. zmiana terminu złożenia WoP i rozwiązanie umowy o dofinansowanie;
- w okresach lipiec 2017-czerwiec 2018 i lipiec 2018-czerwiec 2019 wykonano poziom kontroli określony w OFiP;
- wszystkie kontrole ujęte w RPK na okres lipiec 2017-czerwiec 2018 zostały przeprowadzone do końca 2018 r.

(akta kontroli str. 437-458, 564, 565)

2.4.3. W UM monitorowano kontrole w celu realizacji wytycznych dot. minimalnych poziomów kontroli oraz adekwatności i skuteczności stosowanych czynników i wag ryzyka⁸¹.

(akta kontroli str. 374)

UM zmienił pierwszy RPK w kwietniu 2018 r., a kolejny RPK w lutym 2019 r. Korekty dotyczyły zwiększenia liczby kontroli w związku z zawarciem nowych umów o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 428-435, 446-458)

Dyrektor DPROW wyjaśniła, że monitoring kontroli prowadzony był przez UM na płaszczyznach:

- ilościowej: w przypadku zagrożenia niewykonania minimalnego poziomu kontroli określonego w OFiP i RPK – z powodu braku możliwości przeprowadzenia kontroli zaplanowanej – kontrolą obejmowano inne projekty,
- jakościowej: zgodnie z zapisami OFiP i książki KP-611-496-ARiMR UM był zobowiązany do dokonywania okresowych, co najmniej raz w roku, przeglądów stosowanej metody (czynników/ wag ryzyka) doboru próby operacji do kontroli. UM dokonał analizy poprzez zestawienie liczby uchybień w poszczególnych elementach listy kontrolnej w projektach skontrolowanych w okresie lipiec 2017-czerwiec 2018.

(akta kontroli str. 374)

Przeprowadzona analiza nie wykazała konieczności zmian lub uzupełnienia czynników i wag ryzyka.

(akta kontroli str. 571)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

SW monitorował realizację Priorytetu 4 PO RYBY 2014-2020. Prowadzony monitoring LSR obejmował m. in. wykorzystanie budżetu na podstawie złożonych WoD, podpisanych umów o dofinansowanie, złożonych WoP i zrealizowanych płatności, analizę rocznych sprawozdań LGR z realizacji LSR oraz weryfikację osiągnięcia wskaźników poszczególnych LSR, w tym kamienia milowego na koniec 2018 r. Pracownicy UM rzetelnie sporządzali i terminowo przekazywali do IZ i ARiMR informacje dotyczące efektów realizacji działań PO RYBY 2014-2020, w tym wykorzystania środków finansowych w ramach działań programu i zrealizowanych kontroli. Wszystkie konkursy w ramach działania 4.2. odbyły się w terminach określonych w umowach ramowych.

⁸¹ Zgodnie z OFiP i książką KP-611-496-ARiMR UM zobowiązany był do dokonywania okresowych, co najmniej raz w roku, przeglądów stosowanej metody (czynników/ wag ryzyka) doboru próby operacji do kontroli.

IV. Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wniosek   Zapewnienie efektywnych mechanizmów kontroli zarządczej, obniżających ryzyko niezawiadomienia wnioskodawców o nowym terminie rozpatrzenia WoD i WoP w przypadku braku możliwości dochowania terminów wynikających z przepisów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń   Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

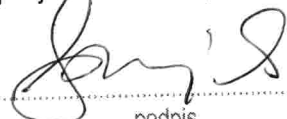
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosku   Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 25 lipca 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor

Kontroler
Andrzej Os
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

.....
podpis

Ewa Jasiurska-Kluczek